

Utbildningsinspektion i Öjaby skola och Åby skola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Öjaby skola och Åby skola	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Öjaby skola den 23 november till den 24 november 2005 och Åby skola den 7 december. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Öjaby skola och Åby skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Öjaby skola intervjuades rektorn, lärare, fritidspedagoger, förskollärare, elever och barn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser. Besök gjordes också i förskoleklassen och i fritidshemsverksamheten. I Åby skola intervjuades lärare, förskollärare, elever och barn. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser. Besök gjordes också i förskoleklassen och i fritidshemsverksamheten. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolorna utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Öjaby skola och Åby skola

Öjaby skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	135
Förskoleklass	30
Grundskola	181
Åby skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	35
Förskoleklass	10
Grundskola	58

Öjaby skola består av fyra namngivna byggnader där de olika verksamheterna bedrivs. I Ringö finns två F–1 enheter, Ankaret och Bojen. Förskoleklassen och fritids har sin verksamhet på nedre plan och årskurs 1 på övre plan. I paviljong Björkö finns årskurs 2 och deras fritidshem. I Storö finns årskurs 3–6. I Kvarnö finns fritidshemmet för de äldre barnen. Där finns även idrottshall, matsal och bibliotek. I Öjaby skola finns 35 medarbetare. Skolans upptagningsområde är Öjaby tätort med omnejd. Skolans elevantal har sjunkit de senaste åren, men i upptagningsområdet sker nybyggnation varför skolan förväntar sig elevtillskott. Utbildningsnivån är relativt hög bland de boende i området, vilket är ett av Växjö kommuns mer attraktiva bostadsområden.

Åby skola består av en byggnad där en förskoleklass, tre integrerade klasser årskurserna 1–2, 3–4 och 5–6, samt ett fritidshem bedriver sin verksamhet. Skolan ligger i närhet till skog och sjö. Eleverna har sin undervisning i slöjd i Söra-by skola, som tillhör norra området. I Åby finns tretton medarbetare. Skolans upptagningsområde är främst samhället som ligger cirka tre mil norr om Växjö. Knappt hälften av eleverna åker skolskjuts. Här bor många småbarnsföräldrar då det är många som flyttar ut till samhället till sitt första boende. Samhället är något av en sovstad till Växjö. Det finns en gammal gräns som gör att halva byn orienterar sig mot Rottne, den andra halvan mot Lammhult.

Båda skolorna ingår sedan den 1 januari 2005 i södra områdets resultatenhet Öjaby-Vederslöv-Åby, dit även områdenas förskolor och dagbarnvårdare hör. Eleverna från skolorna går årskurs 7–9 i Bergundaskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Öjaby skola och Åby skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna har kunnat observera god pedagogisk verksamhet vid Öjaby och Åby skola och bedömer att skolornas elever i stort sett gestaltar de normer och värden som beskrivs i läroplanen. Inspektörerna bedömer vidare att Öjaby skola har bra rutiner för att upptäcka och åtgärda elever i behov av särskilt stöd och att styrning och ledning fungerar mycket väl. Öjaby skola har vidare ett mycket bra kvalitetssäkrings- och förbättringsarbete som också gett resultat genom ökad måluppfyllelse hos eleverna. Även Åby skola genomför ett förbättringsarbete som också gett resultat i form av ökad måluppfyllelse hos eleverna.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolorna bör utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling i alla ämnen. Elevernas kännedom om målen i alla ämnen bör också förbättras. Skolorna måste också säkerställa att alla ämnen ges i enlighet med kursplanerna och att undervisning bedrivs i teknik så att eleverna har möjlighet att nå målen i årskurs 5.
- Öjaby skola bör beskriva sitt arbete med att motverka kränkande behandling i ett handlingsprogram mot kränkande behandling där förebyggande åtgärder samt perspektivet att vuxen kan kränka elev också finns med. Åby skola bör återuppta sitt enhetliga förebyggande arbete för att motverka att kränkningar uppstår och arbeta vidare för att kunna komma tillrätta med det hårda språkbruket och den konfliktfyllda skoldagen för främst de yngre eleverna.
- Båda skolorna bör fortsätta att diskutera kunskapsbegreppet samt utveckla arbetsmetoder som gynnar ämnesövergripande undervisning i alla årskurser. Åby skolas kvalitetsredovisning kan förbättras genom att i högre grad fokusera på elevernas måluppfyllelse.
- Det finns stora behov av att utveckla styrning och ledning vid Åby skola.
- Skolorna bör se över så att lärarna i huvudsak undervisar i de ämnen de har utbildning för.
- Åby skola bör se över hur tillgången till ett bibliotek kan förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Åby skola tillgodoser inte elevers behov av särskilt stöd (4 kap. 1 § skollagen).
- Elevers val i Öjaby skola uppfyller inte förordningens krav (2 kap 19, 20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolorna gör uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling inom svenska, matematik och engelska främst genom de nationella ämnesproven i årskurs 5.

Årskurs 5	Öjaby skola		Åby skola		Växjö	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Svenska	96 %	100 %	91 %	60 %	91 %	90 %
Matematik	96 %	100 %	91 %	60 %	89 %	86 %
Engelska	94 %	100 %	91 %	70 %	91 %	92 %

De två senaste åren har Öjaby skolas elever haft hög måluppfyllelse i svenska, matematik och engelska. Enligt skolans kvalitetsredovisning har även satsning-

en på läsning i 3-4:an gett ett förbättrat resultat när det gäller elevernas förmåga och intresse för läsning. Åby skolas resultat 2005 är sämre än föregående års. Resultaten varierar kraftigt från år till år främst beroende på liten population. Antalet elever i årskurs 5 har under flera års tid legat omkring 10. Det finns inte någon sammanställd bild på skolorna av elevernas måluppfyllelse i övriga ämnen, varför inte inspektörerna kunnat bedöma skolans resultat beträffande stora delar av verksamheten. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling i alla ämnen.

Eleverna i Öjaby skola trivs och upplever att de är trygga. Alla intervjuade är överens om att stämningen oftast är lugn och trivsamt under skoldagen. Det förekommer ingen skadegörelse eller klotter och eleverna tar ansvar för sin utbildning och sin miljö. Inspektörerna kunde dock vid besöket notera att särskilt de yngre eleverna inte alltid visade hänsyn mot varandra, vilket bekräftades av personalen vid intervjuerna. Personalen uppger att det finns några elever som är otrygga på skolan och att kränkningar emellanåt förekommer. Av intervjuerna framgår att de enbart förekommer i liten utsträckning och blir åtgärdade omedelbart. Eleverna menar att riktig allvarlig mobbning inte finns på skolan, men att de ändå vet några som kanske är lite rädda för att gå till skolan. Inspektörerna bedömer att skolan når goda resultat när det gäller de normer och värden som beskrivs i läroplanen.

I Åby skola uppger eleverna att de trivs, även om det ofta förekommer en ganska hård ton mellan elever. Särskilt de yngre eleverna uppfattar att vissa elever på skolan bär sig dåligt åt och menar att bråk och konflikter inträffar varje dag. De äldre eleverna anser att den hårda tonen mest är på skoj kompisar emellan och upplever inte sin skoldag lika konfliktfylld som de yngre eleverna gör. Av intervjuer med föräldrar och personal framkommer att det är en skola med en "grabbtuff" stämning, men att eleverna har förmåga att ta ansvar och ofta uppträder med respekt mot kamrater och personal. Eftersom det inte finns så många elever i varje årskull tvingas eleverna mer eller mindre att vara kompisar med varandra. Detta anser föräldrar och personal vara både en styrka och en svaghet. Styrka i och med att ingen är ensam på skolan, svaghet då eleverna tröttnar på varandra. Enligt dem förekommer heller ingen mobbning på skolan utan mer några elever som har visst utanförskap. De yngre eleverna menar att det finns några elever som upplever sig mobbade och som tycker att det är jobbigt att gå till skolan. Inspektörerna bedömer att skolans elever till vissa delar gestaltar de normer och värden som läroplanen beskriver, och att skolan bör arbeta vidare för att kunna komma tillrätta med det hårda språkbruket och den konfliktfyllda skoldagen för de yngre eleverna.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling i alla ämnen. Inspektörerna bedömer att skolornas elever i stort sett gestaltar de normer och värden som beskrivs i läroplanen, men att Åby skola bör arbeta vidare för att kunna komma tillrätta med det hårda språkbruket och den konfliktfyllda skoldagen för främst de yngre eleverna.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Vid Öjaby skola arbetar personalen mycket med normer och värden. Bland annat arbetar man med fadderklasser där äldre elever tar hand om yngre elever. Faddersystemet är uppskattat på skolan. Skolan har ett mobbningsteam som träffas regelbundet i samband med de månatliga uppföljningarna av skolans elever och där bland annat skolsköterskan och rektorn ingår. Mobbning förekommer men endast i ringa omfattning. Även i de fall där elever upplevt sig kränkta av en vuxen har rektorn agerat och kunnat lösa situationen. Skolans handlingsplan mot mobbning beskriver dock inte detta arbete fullt ut. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att förebygga och åtgärda kränkande behandling är av god kvalitet. Skolan bör dock beskriva detta arbete i ett handlingsprogram mot kränkande behandling där förebyggande åtgärder samt perspektivet att vuxen kan kränka elev också finns med.

Respekt, tydlighet, delaktighet och ärlighet är de etiska principer som styr verksamheten vid Åby skola. Principerna kom till för något år sedan då skolan under sin dåvarande rektor genomförde en utvecklingsinsats avseende arbetet med normer och värden. Detta resulterade i en större öppenhet mellan personalen samt i en gemensam syn på hur arbetet skulle bedrivas. Under innevarande läsår uppger personalen att diskussionen avstannat något. Av intervjuer med elever och föräldrar framgår också att det är i varierande utsträckning som förebyggande åtgärder av typ värderingsövningar och etiska samtal genomförs. Där emot tar skolan alltid tag i de incidenter som uppstår, även om föräldrar och elever menar att reglerna till viss del varierar beroende på lärare. Skolan har också utvärderat sin handlingsplan mot mobbning och annan kränkande behandling och kommit fram till att de inte genomfört vissa av de förebyggande insatserna, till exempel finns ännu inget introduktionsprogram för nya elever och inga kamratstödjare. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att perspektivet att vuxen kan kränka elev ej heller finns med i handlingsprogrammet. Under inspektionen framkom att varje lärare arbetar enskilt med detta arbete i sin elevgrupp. Eftersom det är fler konflikter bland de yngre barnen blir situationen mer pressad för deras lärare. Inspektörerna bedömer att skolan bör återuppta sitt enhetliga förebyggande arbete för att motverka att kränkningar uppstår.

Av läroplanen framgår det att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet samt att de får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Vidare framgår att detta inflytande skall öka med stigande ålder och mognad samt att rektorn har ett ansvar för att arbetssätt utvecklas så att elevinflytandet gynnas. Båda skolorna tar upp elevaktivt arbete i sina arbetsplaner. I Öjaby skola ligger betoningen i elevernas medverkan i planering, medan Åby beskriver att

deras arbetssätt skall se till att elevernas behov av att vara aktiva och undersökande främjas. I samband med detta har lärarna diskuterat vad elevinflytande innebär, men i praktiken är det fortfarande upp till varje lärare att själv avgöra hur elevernas inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll skall genomföras. Detta leder till att elevernas möjlighet att utöva ett inflytande varierar mellan olika klasser. Vid skolornas utvärderingar har det också framkommit att många elever inte upplever att de har något inflytande över det egna lärandet. Det finns inte heller inom skolorna någon gemensam bild av hur elevernas inflytande skall öka i förhållande till ökad ålder och mognad. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla sina arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnas samt inom sina respektive personalgrupper diskutera hur en progression säkerställs.

Kontakten mellan skolan och föräldrarna är viktig för båda skolorna. I Öjaby har rektorn en samrådsgrupp där föräldrarepresentanter från alla klasser ingår. Gruppen träffas två gånger per termin och diskuterar allt från praktiska saker till pedagogiska frågor. I Åby har föräldrarna ständigt informella kontakter med skolan. De har också varit aktiva i arbetet med att ta fram ett nytt handlingsprogram mot mobbning för skolan. Intervjuade föräldrar vid båda skolorna uppger att de har stora möjligheter till inflytande och att de känner sig delaktiga. Särskilt nöjda är föräldrarna i Öjaby skola med rektorns ledning av samrådsgruppen och den information som rektorn ger om aktuella händelser och projekt. Inspektörerna bedömer att skolorna har en mycket god samverkan med föräldrarna.

Öjaby skola har sedan nyligen det hälsofrämjande arbetet som ett prioriterat område. Detta innebär att skolan börjat bygga upp en verksamhet som innebär att de i framtiden skall kunna erbjuda alla elever fysisk aktivitet varje dag. I Åby skola genomfördes en hälsofrämjande satsning föregående läsår. Vid besöksstillfället erbjöds inte alla elever daglig fysisk aktivitet.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Av läroplanen framgår att skolan för att kunna utvecklas kvalitativt ständigt måste föra en aktiv diskussion kring kunskaper och vad som avses med kunskaper. I denna diskussion förväntas lärarna ompröva undervisningsmålen och sina metoder. Rektorn har ett ansvar för att undervisningen skall bli ämnesövergripande. Av Öjaby skolas lokala arbetsplan framgår det att skolan fokuserar på basämnena. Med basämnena avser rektorn de kunskaper eleverna behöver för livet och för fortsatta studier. Av intervjuer med lärare framkommer dock att de uppfattar att det handlar om att ämnena svenska, engelska och matematik skall få större utrymme i skolan. Skolan har lokala bearbetningar av kursplanerna i dessa ämnen. I Öjaby arbetar förskoleklassen och årskurserna 1–2 tematiskt, medan årskurserna 3–6 arbetar mer med varje ämne för sig och med betoning på baskunskaper. Att verksamheten är spridd på fyra hus bidrar, enligt rektorn, också till att det ser olika ut i de olika årskurserna. Även Åby skola fokuserar på baskunskaper. Lärarna där har tagit del av Bergundaområdets lokala konkretiseringar av kursplanerna i svenska, matematik och engelska. Av intervjuer med lärarna framgår det att de i övriga ämnen inte har samma fokus på kursplanernas mål att uppnå. I Åby är det framför allt i årskurserna 5–6 som de arbetar enligt skolans arbetsplan. Enligt intervjuade föräldrar blir det ett stort brott mellan arbetssätten i årskurs 4 och årskurs 5 i Åby skola. F-2 har en hel del

samarbete. Inspektörerna bedömer att skolorna bör fortsätta att diskutera kunskapsbegreppet samt att arbetsmetoder som gynnar ämnesövergripande undervisning bör utvecklas i alla årskurser.

Vid båda skolorna var de intervjuade elevernas kännedom om vilka mål de skall uppnå i andra ämnen än svenska, matematik och engelska ytterst begränsade.

Förutsättningarna för samverkan mellan förskoleklass och årskurs 1 på Öjaby skola har försämrats under innevarande läsår. Tidigare låg lokalerna för de båda grupperna på samma våningsplan. Det gör de inte längre. Detta har medfört att eleverna inte längre spontant kan gå in till varandra. Vissa aktiviteter genomförs dock fortfarande tillsammans. Av skolans lokala bearbetningar framgår det att skolan valt att ha mål att uppnå för förskoleklassen. Enligt läroplanerna har förskoleklassen inte mål att uppnå utan i stället strävansmål och skolan bör därför anpassa sina målbeskrivningar så att det inte sätts upp mål som kommer i konflikt med läroplanens intentioner.

Båda skolorna kan erbjuda fritidsverksamhet för barn upp till 12 års ålder. I realiteten är det dock få barn som är kvar i verksamheten efter att de slutat årskurs 4. Verksamheterna bygger mycket på barnens fria lek, men innehåller också vissa planerade inslag. Enligt personalen finns förutsättningar för att kunna erbjuda barnen en meningsfull fritid. Däremot säger de är det svårare för dem att kunna stödja alla barnen i deras utveckling. Inspektörerna bedömer att fritidshemmens verksamhet utgör ett komplement till skolan och erbjuder eleverna en meningsfull fritid.

Individanpassning och stöd

Öjaby skola har rutiner för identifikation av elever i behov av särskilt stöd som innehåller tester både av kommunens specialpedagoger samt skolans speciallärare. Sammantaget är det en ganska stor mängd tester som genomförs varje läsår. En gång i månaden träffas elevvårdsteamet och går igenom vilka behov som finns och utvärderar de insatser som är pågående. I teamet ingår rektorn, skolsköterskan, specialläraren och berörd lärare. Under föregående läsår gav teamet stöd till 33 elever. Specialundervisning har getts enskilt eller i mindre grupp, men också inom klassens ram. Samtliga lärare har också haft möjlighet att få handledning. Innevarande läsår har det på grund av tjänstledighet enbart funnits en lärare att tillgå med utbildning för att ge stöd i form av specialundervisning. Även tidigare har det varit många ändringar i bemanningen vilket försvårat kontinuiteten i arbetet. Av intervjuer framgår att skolan kan tillgodose det behov av stöd som eleverna har. För alla dessa elever upprättas åtgärdsprogram av mycket god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolan har bra rutiner för att upptäcka och åtgärda elever i behov av särskilt stöd.

I Åby skola genomförs tester främst av kommunens specialpedagoger för att identifiera vilka behov av stöd som finns. Skolan uppmärksammar de behov som finns och åtgärdsprogram av god kvalitet upprättas för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Då skolan är liten finns dock enbart viss specialpedagogisk kompetens att tillgå. Det har inte de senaste åren funnits någon struktur för eller kontinuitet i det elevvårdande arbetet. Bland annat har centrala nyckelpersoner som skolsköterska, psykolog och rektor bytts ofta. Detta har lett till att det finns elever som inte fått det stöd de har rätt till i tillräckligt god tid för att

kunna nå målen i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan inte tillgodoser elevers behov av särskilt stöd.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Tidigare var Öjabyelevernas måluppfyllelse framför allt i engelska inte tillfredsställande. Detta ledde till att skolan började fokusera på basämnena i sin arbetsplan. Skolan förändrade också sitt sätt att organisera undervisningen i engelska. Fokuseringen på basämnena och det förändrade arbetssättet har lett till att eleverna nått bättre resultat i de nationella ämnesproven. Detta är ett av flera exempel på Öjaby skolas förbättringsarbete. Skolan har systematisk uppföljning av verksamhetens mål och både arbetsplan och kvalitetsredovisning används som funktionella verktyg i detta arbete. Kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav och bygger på verksamheternas utvärderingar. En del av skolans utvärderingar fokuserar på om eleverna har trivts och om en åtgärd verkligen genomförts. Uppföljningsarbetet kan utvecklas ytterligare genom att skolan i högre utsträckning än vad som sker i dag fokuserar på elevernas utveckling och lärande i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål. Inspektörerna bedömer att skolan har ett mycket bra kvalitets- och förbättringsarbete som också gett resultat i form av ökad måluppfyllelse hos eleverna.

Åby skola har en fungerande grundstruktur för sitt förbättringsarbete. Varje år genomförs utvärderingar som ligger till grund för kvalitetsredovisningen. Personalen upplever att kvalitetsredovisningen är för otydlig och att målen är för varierande och spridda för att de skall kunna få en helhetsbild. Vissa satsningar har gett ett gott resultat, till exempel ovan nämnda handlingsplan mot mobbning och annan kränkande behandling. Av skolans kvalitetsredovisning framgår dock inte den förbättrade måluppfyllelsen. I stället har skolan där utvärderat i vilken utsträckning eleverna känner till hur skolan arbetar mot mobbning. Genom att fokusera elevernas utveckling och lärande i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna kan kvalitetsredovisningen förbättras och då också bli ett mer adekvat verktyg i skolans förbättringsarbete. Inspektörerna bedömer att skolan genomför ett förbättringsarbete som också gett resultat i ökad måluppfyllelse hos eleverna. Skolans kvalitetsredovisning kan förbättras genom att i högre utsträckning fokusera på elevernas måluppfyllelse.

Ledning och kommunikation

Rektorn för Öjaby skola är också resultatenhetschef för området Öjaby-Vederslöv-Åby sedan 1 januari 2005. Rektorn tillträdde sin tjänst 2001, är utbildad lärare och har påbörjat den statliga rektorsutbildningen. Personal, föräldrar och elever är eniga om att rektorn leder skolan på ett mycket bra sätt, både administrativt och pedagogiskt. Tre gånger per termin har skolan pedagogisk konferens då all pedagogisk personal är närvarande. Fritidspedagogerna och förskollärarna efterfrågar dock mer tydlig pedagogisk ledning i framför allt fritidshemmens verksamhet. Bland annat efterfrågas tydligare feedback i samband med att verksamheterna utvärderats. Inspektörerna bedömer att styrning och ledning fungerar mycket väl på Öjaby skola.

Åby skola präglas av ständiga rektors- och områdesbyten. 2004 fick skolan en ny rektor som dock aldrig påbörjade sin tjänst utan gick in i en tjänstledighet omgående. Vid besökstillfället fungerade resultatenhetschefen som rektor för Åby skola då skolans vikarierande rektor var sjukskriven. I januari 2006 börjar

den tjänstlediga rektorn att tjänstgöra på skolan. Rektorn har sitt kontor på Öjaby skola och den vikarierande rektorn har besökt Åby skola en gång i veckan samt vid behov. Dessa omständigheter har sammantaget har medfört att personalen i skolan är väldigt självständig, att det saknas strukturer för det elevvårdande arbetet vilket nämnts ovan samt att det saknas kontinuerlig pedagogisk ledning. Personal och skolledning har beslutat att varannan konferens skall ägnas åt pedagogiska frågor, men praktiska frågor har ofta tagit överhanden. Inspektörerna bedömer att det finns stora behov av att utveckla styrning och ledning på Åby skola.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Öjaby skolas arbete med att förebygga och åtgärda kränkande behandling är av god kvalitet. Skolan bör dock beskriva detta arbete i ett handlingsprogram mot kränkande behandling där förebyggande åtgärder samt perspektivet att vuxen kan kränka elev också finns med. Åby skola bör återuppta sitt enhetliga förebyggande arbete för att motverka att kränkningar uppstår.

Inspektörerna har kunnat observera god pedagogisk verksamhet vid Öjaby och Åby skolor. Båda skolorna bör dock fortsätta att diskutera kunskapsbegreppet samt utveckla arbetsmetoder som gynnar ämnesövergripande undervisning i alla årskurser. Elevernas kännedom om målen i alla ämnen bör också förbättras. Inspektörerna bedömer vidare att Öjaby skola har bra rutiner för att upptäcka och åtgärda elever i behov av särskilt stöd. Åby skola tillgodoser däremot inte elevers behov av särskilt stöd.

Öjaby skola har ett mycket bra kvalitets- och förbättringsarbete som också gett resultat i ökad måluppfyllelse hos eleverna. Även Åby skola genomför ett förbättringsarbete som också gett resultat i form av ökad måluppfyllelse hos eleverna. Åby skolas kvalitetsredovisning kan dock förbättras genom att i högre grad fokusera på elevernas måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att styrning och ledning fungerar mycket väl vid Öjaby skola. Inspektörerna bedömer vidare att det finns stora behov av att utveckla styrning och ledning vid Åby skola.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Skolornas timplaner är samordnade med Bergundaskolans timplan. Teknik finns inte med i timplanen men vid intervjuer framkommer att elever fått viss undervisning i teknik. Det har dock inte säkerställts att eleverna får tillräckligt med undervisning i ämnet så att de har möjlighet att nå kursplanens mål att uppnå i årskurs 5. I Åby sker undervisningen i åldersblandade klasser vilket innebär att vissa elever inte får ämnet förrän i årskurs 6. Vid besökstillfället följdes inte heller kursplanen för undervisning i hem- och konsumentkunskap i Åby.

Undervisningen i elevens val syftar enligt grundskoleförordningen till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Styrelsen skall erbjuda ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. I Öjaby skola genomförs inte elevens val. Vid Åby skola har man valt en modell där elevens val ligger inom klassens ram. I de tidigare årskurserna får elevrådets representanter ställa samman ett schema med roliga saker som, till exempel spela dataspel och se på film. I årskurs 5–6 innebär elevens val däremot en breddning och fördjupning av ämnen. Inspektörerna bedömer att Öjaby skola måste erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Båda skolorna har, enligt rektorn, en stabil lärargrupp med kompetent och engagerad personal. I stort sett all personal har pedagogisk utbildning. Lärarna används som klasslärare vilket innebär att en del lärare undervisar i ämnen som inte motsvarar deras utbildning. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över så att lärarna i huvudsak undervisar i de ämnen de har utbildning för.

Öjaby skola har ett modellbibliotek som skolans kvalitetsredovisning beskriver att elever och lärare utnyttjar flitigt. Skolans biblioteksråd är med och utformar verksamheten där och skolan har tillgång till en bibliotekarie två dagar i veckan. I Åby skola finns däremot endast begränsad tillgång till bibliotek. Tidigare fanns en bokbuss, men vid besökstillfället fick skolan inget besök av bokbussen längre utan i stället kom boklådor från Rottne. Eleverna uppger att det medför att urvalet blir begränsat och att de ofta får lämna tillbaka böckerna innan de har läst ut dem. Inspektörerna bedömer att Öjaby har ett mycket bra skolbibliotek som berikar skolans miljö, men att Åby skola bör se över hur tillgången till ett bibliotek kan förbättras.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolorna måste säkerställa att alla ämnen ges i enlighet med kursplanerna och att undervisning bedrivs i teknik så att eleverna har möjlighet att nå målen i årskurs 5. Öjaby skola måste erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Inspektörerna bedömer att skolorna bör se över så att lärarna i huvudsak undervisar i de ämnen de har utbildning för. Inspektörerna bedömer att Öjaby har ett mycket bra skolbibliotek som berikar skolans miljö, men att Åby skola bör se över hur tillgången till ett bibliotek kan förbättras.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Helena Olivestam Torold
 Anna-Karin Falkenström
 Arne Huseby